

Révész Emese:

Polgár Botond: Halott Vénusz. Múcsarnok. Súlypontok.

Hozzászólások

- [Andrea Bordács](#)

Nekem ez egyáltalán nem jött be. Nagyon távol áll a vizuális nyelve a kortárs szobrászattól

- [Emese Révész](#)

[Andrea Bordács](#) Ez is a kortárs szobrászat. Megrendítően szép

- [Mariann Olbert](#)

[Emese Révész](#) Nekem nagyon bejön. Igaz hirtelen egy itáliai klasszicista szobrászra gondoltam aztán látom, hogy magyar kortárs alkotás. Ami szép az szép, mindegy, hogy milyen stílusban dolgozik az illető. Sokan bírálják, nem fogadják el Kisléghy Nagy Ádám Caravaggio-t követő "időutazó" festészetét, pedig az ő képei is megrendítően szépek. Veled értek egyet.

- [Mariann Olbert](#)

[Máté Jankovics](#) Igen a legújabb kor visszatérni látszik a klasszikushoz, most újra keresik a valódi értékeket a trash-szobrászat után, a műanyagok, lufik stb.után. A festészetben is visszatér a figurális ábrázolás és a lényeg, hogy legyen mondanivalója.

- [Andrea Bordács](#)

[Mariann Olbert](#) A figurális ábrázolás mindig is jelen volt. Amúgy az absztrakt expresszionizmus az 50-es évek művészete, noha a kortárs művészetben is előfordul. Mi az, hogy újból keresik a "valódi értéket"? A kortárs szobrászat sem trash-szobrászat. A lufik amúgy bronzból készültek, ami elég klasszikus anyag

- [Emese Révész](#)

Mifelénk alapvetően van egy mély ellenérzés a figuratív realizmussal szemben. Ennek történeti gyökereit próbáltam feltárni a Mácsai-katalógusban. És Botond szobra kapcsán is, érzékelhetően erősen befeszülnek a frontvonalak.

- [Andrea Bordács](#)

[Emese Révész](#) nem a figuralitással vagy a figuratív realizmussal van gond. A Czene Márta például egészen kimagasló kvalitás, míg ez végtelenül üres formalizmus, üres techné

- [Mariann Olbert](#)

[Andrea Bordács](#) Jól tudod mire gondolok. Létezik olyan, hogy "trash-szobrászat" foglalkoztam kortárs művészettel, tanáraim között kortárs művészek is voltak, performanszokra is jártam. Tudod jól, hogy nemcsak nemes anyagokból készülnek szobrok, hanem műanyagokból, szivószálakból, kartonból stb.stb.amit aztán "véletlenül " kidobnak egy kiállítás után (volt rá példa. Ha megtalálom a fotót kipoztolom ide!), mert azt hiszik, hogy építkezési szemét, holott egy mai szobrász alkotása. Lufik meg nemcsak bronzból vannak (tudom mire gondolsz, a híres lufi kutyusra), hanem lakkozott hungarocellból is, még sorolhatnám.

- [Mariann Olbert](#)

[Andrea Bordács](#) Pedig úgy tűnt, hogy azzal van gond. Ha te ebben üres technét látsz csak, akkor valamit nagyon nem értesz.

- [Mariann Olbert](#)

[Emese Révész](#) Mácsai korunk egyik legnagyobb festője volt. Szüleim többször jártak a műtermében és édesapám készített róla egy fotósorozatot, ami bekerült a róla készült filmbe, úgy, hogy édesapám nevét nem tüntették fel. Csak azért nincs Mácsai képünk, mert anyagilag nem engedhettük meg magunknak. Én magam is figurális alkotó vagyok és hiszek abban, hogy ez sose megy ki a divatból.

- [Mariann Olbert](#)

[Andrea Bordács](#) Nem azt mondtam, hogy a kortárs szobrászat trash-szobrászat. Kiforgatod a szavaimat. Hanem azt írtam, hogy létezik olyan irányzat a kortárs szobrászaton belül, mely kifejezetten szemét anyagokkal dolgozik. Az absztrakt nemcsak az 50-es évek művészete, az elmúlt 40 évben nagyon is jelen volt. Az 1980-as és 1990-es években szinte minden héten jártunk a Múcsarnokba is, végigjártuk a szentendrei műhelyeket, gakeriákat is. Meglátásom szerint az absztrakt eléggé domináns helyzetben volt. (Az 1950-es években jóval több volt a figurális alkotás, mint most, tekintettel arra, hogy Rákosiék a szocreált nyomatták elég erősen és a non-figurális művészet üldözve volt. Vannak korabeli katalógusaim is. Arra céloztam, hogy nem minden mű képvisel valódi értéket, itt van pl. a Csodaszarvas a volt Postapalota kertjében, ami hiába készült nemes anyagból (bronz az egész!). Ez a másik véglet. Itt a szobrász úgy nyilatkozott, hogy nagyon értékes, mert tiszta bronz.

- [Andrea Bordács](#)

[Mariann Olbert](#) az teljesen más kérdés, hogy Magyarországon mi volt a helyzet, de a nemzetközi művészetben az absztrakt expresszionizmus az 50-60-as évek domináns művészete. És igen továbbra is vannak absztrakt művek. Attól, hogy valami figurális nem fog a görög vagy a toszkán reneszánsz babárajaira törni. Pont a tartalom hiánya miatt. Azoknak mind volt konkrét vagy kevésbé konkrét, allegorikus jelentése. Egy pusztán a techné tudását villogtató plasztika még nem lesz művészet, főleg nem kortárs. Amúgy trash-anyagokból is lehet éppoly releváns művészetet művelni, ahogy ezt pl. a Bukta is teszi. Vagy amikor gipszet használnak, ami különben a szobrászat kísérő anyaga, és kidobandó, akkor eleve a szobrászat miben létezik reflektálnak lásd: Jovánovics. Egyáltalán nem azt jelenti, hogy ne tudna valami akadémikus módon alakot portrét ábrázolni, ahogy ezt tetet pl. Göncz Árpád óbudai emlékműve esetében (mellesleg ez a leggyengébb munkája). Ja és veled ellentétben tényleg nem értek a kortárs művészethez. Ezt írd már meg azoknak a szerkesztőknek és kiadóknak, akik megjelentetik az írásaimat és a könyveimet e témában. (Ja 18 évig a művészeti lapnál dolgoztam). És az egyetemen tanítom is, de elhiszem, hogy te sokkal tájékozottabb vagy

- [Zsófia Turchányi](#)

[Emese Révész](#) szerintem csodálatos. és nagyon is kortárs. Konkrétan tiszteletteljes bizonyos értelemben.

- [Mariann Olbert](#)

[Andrea Bordács](#) Az első néhány soroddal 100%-ban egyetértek, én elsősorban a magyar művészetre reflektáltam, amit írsz az kétségbe nem vonható. De- és itt jön a de- egy szóval se mondtam, hogy te nem értesz a kortárs művészethez! Itt nagyon nagy félreértés van és nagy kár, hogy nem élőben, személyesen egy kávézóba beülve beszélgetünk. Nagyon jól tudom, hogy hol és kikkel dolgoztál, képzeld az Új Művészet szerkesztőségében még személyesen is láttalak. Tudom azt is, hogy egyetemen tanítasz és kortárs művészettel foglalkozol. Én csak arra szerettem volna utalni, hogy én sem vagyok teljesen zöld a témában (Nem vagyok teljesen hülye), mert úgy nézett ki a korábbi kommentjeidben, hogy lenézel engem. Nem baj, tévedni emberi dolog. A vita viszi előre a tudományt és egyáltalán nem baj, hogy mi itt egy kicsit vitatkozunk és én csak felpiszkálom az állóvizet. Mert én nem érzem azt, hogy ennek a szobornak ne lenne semmi mondanivalója, ahogy [Emese Révész](#) sem. Azt is írtam, hogy ő a tanárom volt. Kedves Andrea nem kell a másik felet betámadni. Amikor magamról írtam, ti.hogy kortárs művészek is tanítottak engem stb.itt arra utaltam, hogy nemcsak te, hanem én is konyítok valamit a témához. Te velem ellentétben egy nagy ember vagy, neved közismert a szakmában, művészettörténeti lapokban publikálsz, egyetemen tanítasz, nagyon sokat letettél eddig az asztalra, amit én pl.nem mondhatok el saját magamról. Itt szó sincs arról, hogy nem ismerném el a tudásod. Itt egy vita van egy kortárs művel kapcsolatban. Aki kortárs művészettel foglalkozik nagyon jól tudhatja, hogy nem minden műnek van konkrét jelentése. Van olyan mű ahol a festő, a szobrász stb.a formákkal és a színekkel, a ritmussal eljátszik. Komoly jelentés, konkrét mondanivaló nélkül. Én ebben semmi problémát nem látok és az ilyen mű is lehet jó mű. Nem mindent lehet szavakkal megmagyarázni, akkor se ha mi művészettörténészek konkrétan törekszünk erre.

- [Tatai Erzsébet](#)

[Andrea Bordács](#) hogy ne mondjuk: giccs.

- [Andrea Bordács](#)

[Tatai Erzsébet](#) a javából

- [Andrea Bordács](#)

[Emese Révész](#) az a gond, hogy az antik művészetre való reflektálással (amúgy a szöveg is zavaros, görög szobrászatról beszél, s közben Vénusz halála a címe) nem mond semmit arról, hogy ez neki most miért aktuális, mi a viszonya, még akár didaktikus módon korok ütköztetéséről sincs szó, mint mondjuk anno Pistolettónak a Rongyos Vénusza esetében. A régire való utalásnál, reflexiónál mindig van értelme, viszonya a régihez, valamit azzal mond. De ez nem mond semmit, csak üres technika

- [Gajzágó György](#)

[Andrea Bordács](#) örülök, hogy tegnap megbeszélhettük az ÓHEGY Kortárs Klubban, hogy ez akár lehetne egy kortárs munka, de végül is miért nem az. Több okból is. De hát minden az, ami.

- [Andrea Bordács](#)

[Emese Révész](#) nem, ez ma készült szobrászat, de nem kortárs. Az nem meríti ki a kortárs fogalmát, hogy a szerző még él

- • • • • • [Máté Jankovics](#)

Távol áll, mert közelit a legkortársabb fele. A minőségihez. az új kor újra a valódi materiák. a műanyag szarok meg veszélyes hulladék lesz. az exkluzív ez az út. Tartalma is van

[Andrea Bordács](#)

[Máté Jankovics](#) ennek pont igen kevésé van tartalma, üres formalizmus

- [Ildiko Wittmann](#)

Nagyon szép! Legszívesebben most elmennék megnézni. Aztán eszembe jut, hogy szoborfóbiás vagyok, biztos sokkolna. Tetszik az a gondolat is, hogy a plexikockából kiemelkedik a hajkorona (mint a jéghegy csúcsa), ez a gondolat pedig nagyon kortárs és fájóan aktuális

[Emese Révész](#)

[Ildiko Wittmann](#) szoborfóbia?! jesszus, ilyen se hallottam még, de megértem...

- [Ágnes Márton](#)

[Emese Révész](#) hát van itt egy két sznob megjegyzés , a szobor gyönyörű, én nem szobrász vagyok hanem montázsban vagyok otthon és szeretem ha az anyag jókézbe kerül.

- [Csilla Gévai](#)

Csodálatos!

- [Zsóka Juhász](#)

Egyszerűen szép....megyek "élőben" is nézni!

- [Gabi Makhult](#)

Botond nagyon jó! Már az se semmi hogy ilyen vitát vált ki az alkotás. Rég nem olvastam ilyen a fb.on

- [Marcsi Fodor](#)

Márványból van?

[Mariann Olbert](#)

[Marcsi Fodor](#) Bizony, cararaiból

- [Mariann Olbert](#)

[Marcsi Fodor](#) Szia Marcsi! Te évfolyamtársam voltál. Üdvözöllek és jelöltelek.

- [Emese Révész](#)

[Marcsi Fodor](#) igen

- • • • • • [Zsafia Bendig-Zsilinszky](#)

[Emese Révész](#) sajnós a távollét miatt sok mindenről lemaradok. Viszont mindig felcsillan a szemem, hogy kutatóként és magánemberként, milyen szabad ember vagy. Irigylem a tanítványaidat. Nagyon szívesen elolvasnám, amit Mácsai kapcsán írtál. A szobrászoknál én úgy látom (tíz évnyi szoros MKE-s jelenlét után), hogy a diákok egyfajta "skatulyát" kaptak az erős mester-tanítvány viszony miatt. Ez pont a szobrászoknál volt mindig nagyon éles

választóvonal. Polgár Botond azt hiszem Kő Pál tanítvány volt, mint pl. Rabóczky Judit is, akiknél a diplomamunkájuk előtti 5 évben is látszott a határozott és következetes irány. A diplomakatalógusok pont jól archiválják az akkori tanszéki munkát (azt hiszem Körösényi Tamás volt azokban az években a tanszékvezető). Ez a "Mesteriskola" típusú képzés, viszont más művészeti képzések akkreditálásával elvesztette v éppen megtartotta (?) kuriózum jellegét és nemcsak színesítette, több pólusúvá tette, de fiatalította is az oktatói palettát. Botond munkája egy nagyon plasztikus példája a magyar szobrászatban fellelhető kontinuitásnak, aminek örülni kell(ene). Ezek a határvonalak nagyon mélyek voltak, a gyakorlati (művészeti oktatás) és az elméleti oldalról egyaránt (amikor még csak tanultam, mint művészettörténész és utána is, amikor az MKE-n dolgoztam). Jó hogy te közelítesz!

[Mariann Olbert](#)

[Zsafia Bendig-Zsilinszky](#) Emese tanítványa voltam én is, és osztom a nézeteit. Ez egy elképesztően jó szobor.

- [Emese Révész](#)

[Zsafia Bendig-Zsilinszky](#) Érdemes lenne ezt megírni valamilyen szakmai fórumon, Zsófi

- [Nagykálai Csilla](#)

[Zsafia Bendig-Zsilinszky](#) Ahogyan Kő Pál ezen szobrát elnézem, szerintem a tanítvány túlnőtt a mesterén

[Romvári János](#)

Azt hiszem ez a (meddő) vita megint arról szól – mint kb. 50 évvel ezelőtt –, hogy figuratív, vagy nonfiguratív ábrázolás-e az "üdvözítő".

Nos, véleményem szerint egyik sem,... illetőleg mindkettő lehet, ha...

Teljesen mindegy, ha a forma csupán tartalom nélkül van jelen ún. "nemes anyagban", vagy a "mondanivaló" csak kiüresedett sablonok mentén képes közölni valamit, vagy nem találja meg a leginkább megfelelő kifejezési formát. Nem lesz jó szobor.

A szobrászat eszköztára végtelen, és nem azon múlik az, hogy valamiből jó szobor lesz, hogy carrarai márványból, aranyból, bronzból, gyémántból, stb..., vagy hétköznapi, (piaci értelemben)"értéktelen" anyagokból, netán talált tárgyakból készültek-e, vagy sem.

Mindkettő lehet zseniális, vagy semmitmondó, üres anyaghalmoz.

Szerintem a gondolat az elsődleges, és ha ehhez megtalálja a megfelelő "hordozót" az alkotója akkor szobor lesz, ha nem, akkor csak giccs, manierizmus, zsáner szobor, vagy legjobb esetben tucatmunka.

Íme néhány kiragadott példa (alkotó és alkotás) ahol úgy vélem működik az egyensúly tartalom és forma között, valamint tök mindegy, hogy figuratív, vagy nonfiguratív ábrázolás.

Azonban vannak akik az ilyen kortárs műveket csak "trash-szobrászatnak" nevezik, pedig (szerintem) közel sem az.

Sőt...!

1., <https://www.tony-cragg.com/>

2., <http://www.richardlong.org/>

3., <https://mennour.com/artists/anish-kapoor>

4., <https://artuk.org/.../david-nash-sculpting-with-nature>

5., <https://www.antonygormley.com/>

[Andrea Bordács](#)

[Romvári János](#) részemről nem arról szól, kicsit sem

- [Romvári János](#)
[Andrea Bordács](#) Tudom.

- [Péter Gálhidy](#)

[Romvári János](#) Kedves János,

Nagyon jó a válogatás, én is kb. 20 éve felhívom a hallgatóim figyelmét ezekre a művészekre. Nem erre szokták a trash-szobrászat kifejezést használni, ez most egy más mezőt fed le. Ami viszont meglepő, hogy a példák egytől egyig a hetvenes években induló brit szobrászoknak a gyűjteménye. Persze én is egyszerre csodálkoztam rájuk a kilencvenes évek végén, de azért azóta egyrészt többen már felvették a saját szobruk pózát, vagy a tömegtermelés biztos útjára léptek, de ami ennél fontosabb, hogy már akkor is létezett, és most is létezik a brit szigeteken kívül is jelentős szobrászat.

- [Romvári János](#)

Kedves [Péter](#), bocsánat, hogy csak néhány véletlenszerűen kiragadott példát hoztam – és valóban, nem szó szerint értettem a "trash művészetet", csupán a hagyományos értelembbe vett "nemes anyag" ellenében vett hétköznapi anyaghasználat művészetbe való beemelésére kerestem példákat.

Említhettem volna persze pl. néhány kiváló női alkotót is (szép számmal vannak), valamint nem volt szándékos az sem, hogy csak brit szobrászt hozzak példának, hiszen a világ minden táján élnek remek kortárs művészek (fiatalabbak, középkorúak, idősebbek), Dél-Amerikától, Ausztrálián át, Japánig... (nem fogok újabb listákat írni) – és nem gondolom ezt generációs kérdésnek sem.

Inkább csak arra akartam rávilágítani, hogy nem elegendő a "művés megmunkálás", ha a koncepció sekélyes, vagy túlságosan triviális.

Mellékmondat: cukrászati analógiával élve, olyan, mint a "habcsók". Látványos, de túl tömény, ehetetlen.

A koncepcionalitás szerepe (szerintem) sokkal nagyobb hangsúllyal van ma jelen a kortárs művészetben, mint ahogy az a korábbi korok művészetében volt.

Ez persze nem biztos, hogy művészeti értelemben fejlődést jelent, lehet, hogy csak egy újabb elágazást. De pont ez a jellemzője különbözteti meg a klasszikusnak mondott irányzatoktól. Nyilván más, másképp látja...

[Marti Ujvarosi](#)

Egy kívülálló vélemény.

Sajnos nem láttam csak itt a szobrot, lehet, hogy felelőtlenség véleményt mondani.

Tanult szakmám szerint könyvelő vagyok, barátaim között van fodrász autószerelő, könyvelő, szoc. munkás stb. Rendszeres múzeumba, koncertre járók vagyunk. Nekem az tetszik ami megérint, azonnal tetszik függetlenül attól, hogy "szép-e vagy csúnya". Gondolatokat ébreszt, elvitatkozunk kinek miért vagy miért nem. Ez szép szobor jó érzés ránézni, bár egy kicsit lerágott csont a gondolat, hangsúlyozom nem vagyok hozzáértő csak élvező.

[Gergely Barki](#)

Maximálisan egyetértek [Emese Révész](#)-vel és remek dolog, hogy bátran felvállalta a véleményét, megvédte a szobrot. Ez véleményem szerint is egy zseniális KORTÁRS szobor! Azon vitatkozni, hogy ez üres formalizmus, szerintem badarság. A formalizmus vádja önmagában nevetséges a 21. sz. közepén. Azt az állítást szintén nem értem, hogy ennek a szobornak semmi köze a kortárs művészet nyelvezetéhez. Miért nincs? Őszintén, látott már valaki plexibe zárt, vízzel feltöltött márványszobrot 19. századi művésztől? Vagy akár 20.

századitól? Éppen abban van a csavar, a kortárs attitűd, hogy Botond (mai) idézőjelbe tette a szobrászatot, a klasszikus szobrászatot. Ráadásul egy kvázi dupla trompe l'œil effektet használ (mondjuk szobrászat tekintetében elég meredek ilyet állítani) mert nem csak úgy néz ki mintha a víz felszínén lebegne a haj és a víz felhajtó erejét és a gravitációt leküzdve csak félig levítálna az ernyedtest, hanem tényleg vízbe zárta a szobrot és így a becsapás mégsem becsapás, ugyanakkor meg éppen ezért mégis az! Ez az egyik csavar! Többen feltették a kérdést, hogy egyáltalán márvány szoborról van-e szó. Ezen is látszik, hogy itt valódi intellektuális szobrászatról van szó, hiszen ezt sem tette egyértelműen nyilvánvalóvá. Az, hogy klasszikus módon és nem avantgárdos trendi stílusban faragta ki a figurát szintén olyan vád mintha azt állítanánk, hogy Michelangelo vagy Donatello semmi újat nem hozott, sőt retrográd volt a "modernista", "primitivista" gotikához képest, hiszen visszanyúlt valami sokkal ósdiabbhoz és tulajdonképpen így már a görögök is tudtak faragni. Szerintem egyáltalán nem üres a szobor témája sem. Nem egy giccses, idealizált Vénuszt látunk, hanem egy halott Vénuszt. Ez minimum elgondolkodtató, de szerintem kifejezetten enigmatikus. Ez a fajta vita sajnos nagyon magyar, lokális vitának tűnik. Ha ez a szobor mondjuk az Art Paris-n került volna bemutatásra, nem hiszem, hogy francia kollégáink e fajta vitát folytattak volna le a szobor előtt. Másfajta igen!!! De mindenkinek lejtött volna, hogy ez egy ízig-vérig kortárs munka, ráadásul abszolút nemzetközi minőség.

- [Kopócsy Anna](#)

Örülök ennek a vitának, amelyet nem minősítenék, szerintem minden vita lokálisnak indul. Legalább végre nem a politikai, illetve szakmai klikkek által meghatározott törésvonalak mentén zajlik. Egyébként én is Emese pártján állok, mert az ő művészetszemléletével, amely teljesen autonóm, esélyt látok arra, hogy ezt az eddigi rettentően szűkre szabott világot tágabbra nyissuk végre! És jobb legyen egy kicsit ezáltal azoknak a művészeknek is, akik sem ide sem oda nem tartoznak, csak egyszerűen csinálják azt ami a legfontosabb nekik!

- [Horányi Attila](#)

Hát, ez egy rendes iparosmunka. Szerintem giccs, de hát ez ízlés kérdése. Vagy midcult, ahogy például Umberto Eco kategorizálná, mert művészek akar látszani. És ezzel semmi baj nincs: erre a fajta édes szépségre (is) mindig voltak vevők, és semmi kétségem a tekintetben, hogy ma is található olyan galériát, amely ezt forgalmazná. De biztosan nem véletlen, hogy a ma komolyan vehető, nemzetközi vásárokon megforduló galériák egyikénél sem található ilyen jellegű mű. Továbbmegyek: nagyon nehezen tudnék olyan komoly reputációjú nemzetközi galériát mondani, amely ilyen jellegű műveket forgalmaz. Szerintem az artifacts(dot)net első ezer művésze között sincs hasonló. Vagyis ez a fajta szobrászat markánsan különbözik mindattól, amit ma kortárs művészetnek gondol a(z) elsősorban nyugati világ ezzel foglalkozó része. Lehet, persze, hogy egyszer majd (megint) ilyen művek jelentik az újítást vagy a korszerűséget, a vagányságot - ezt természetesen nem lehet kizárni. De ez nem mostanában történik majd: túl erős ehhez az az elvárás, hogy a művek valamilyen tartalommal is bírjanak. Ez pedig ebben az esetben meglehetősen lötyögős: egy jól megfaragott akt egy vízzel teli tartályban sem lesz más, mint jól megfaragott akt; és akkor sem, ha halott Vénusznak hívják, és esetleg a "szépség" halálával akarják azt azonosítani. Ez azért kevés így.

Rendes iparosmunka, kereskedelmi forgalomra alkalmas termék - korábban képcsarnoki művészetnek hívták az ilyet -, amivel tényleg semmi baj nincs, egészen addig, amíg nem akarjuk, kortárs művészetnek tekinteni. Nem az.

(Ahogy amúgy Mácsai István festésze sem volt az, és utólag sem tehető azzá. Mint festészet: gyakorlatilag érdektelen; mint képzőművészet: üres. Lakberendezési tárgyak sora volt a Kiscelli Múzeum templomterében kiállítva, amelyekkel kapcsolatban kizárólag

társadalomtudományi kérdések tehetőek fel a hatvanas-hetvenes évek művészeti intézményrendszerére, egy festő státuszára vagy éppen egy romokban álló polgári kultúrára és annak elvárásaira vonatkozóan. De komoly festészetnek feltüntetni azt, attól félek, erős félreértés.)

Péter Gálhidy

Kedves Attila, nem szoktam ilyen fórumokon vitatkozni, de kénytelen vagyok megvédeni Botondot. Félreértésnek gondolom az "iparosmunka" és képcsarnoki művészeti párhuzamokat. Botond szobrászata semmilyen viszonyban nem áll ezekkel a fogalmakkal sőt éppen szembenáll velük. Nem termel, nem gyárt nem szolgálja ki a kereskedelmi galériák elvárásait, nem követi a kereskedelmi kurátorok ízlésvilágát és nem akar kikerülni vagy bekerülni a Kortás művészetbe, hisz a Te kortársad is. Mellesleg doktori értekezésének Beke László volt az egyik opponense, talán érdekes lenne neked is elolvasnod mielőtt Mácsai miatt a Képcsarnoki művészet ugrik be egy márványszobor kapcsán.

• Horányi Attila

Köszönöm, Péter, hogy írtál, és elnézést, hogy csak most jutottam hozzá a válaszhoz! Az "iparosmunka" annyit jelent ebben a kontextusban, hogy a mű rendesen meg van csinálva, hogy a szobrász nagyon komoly munkát végzett. A képcsarnoki művészet talán pontatlan, hiszen oda valóban értékesítés céljából adták be munkáikat az alkotók, ez pedig - annak alapján, amit írtál - nem áll Polgár Botond munkájára. Ugyanakkor kétségtelen, hogy ez a klasszicizáló formavilág az utóbbi száz évben elsősorban ott jelent meg: kortárs galériákban legfeljebb nagyon erős idézőjelek között. Ezért továbbra sem érzem alaptalannak minősítésemet.

Egy gondolat a kortársról: bár e szót használhatnánk úgy is, hogy abba mindenki beleférjen, aki velem egy időben (és viszonylag azonos földrajzi térben) él, a művészetben (műkritikában és művészettörténetben) az elmúlt évtizedekben nem így használják. Két művészt akkor mondanak kortársnak, ha hasonló művészeti problémákkal vannak elfoglalva abban a diszkurzív - a művek és a művészek párbeszédén alapuló - térben, amelyet művészetvilágnak mondanak. (Ettől amúgy különbözik a kortárművészet kifejezés jelenlegi használata, amely a berlini fal leomlását követő, fokozottan globálissá vált korszak sajátos nemzetközi művészetét jelöli. Ez gyakorlatilag nem létezik Magyarországon, ezért is teszem zárójelbe.) Az a helyzet, hogy a fizikai időt tekintve Polgár Botond szobrászata valóban kortársunk, ám a műveiben megjelenő, azokból kiolvasható kérdésfeltevéseket tekintve nem az. Túlfeszítené e válasz keretét, ha leírnám, hogy mi mindenről nem vesz tudomást például a Halott Vénusz című szobor, milyen diskurzusokból marad ki - kezdve mindjárt a meztelen női test valóságú ábrázolhatóságának meglehetősen komplex kérdésével, illetve ennek 160 éves történetével (vö. Manet : Olympia, 1863 vs. William Bouguereau: Vénusz születése, 1879.)

Természetesen nem kell tudomást venni mindezekről, illetve az ezekkel kapcsolatos álláspontot - művészeti problémaként - beletenni a műbe; ám ezek hiányában a szobor nem lesz kortárs. A kortársi diskurzusban való - a műről leolvasható - részvétel hiányzik itt; és erre utaltam azzal, hogy e mű tartalma lötyögős.

Lehet, persze, azt mondani, hogy túlkomplikálom a (képző)művészetet, hiszen annak nem az a dolga, hogy meggondolkoztasson, hanem az, hogy tessék, hogy megérintsen, lehetőleg mindenkit, hiszen az, hasonlóan a zenéhez: mindenkié. (vö. Kodály: Legyen a zene mindenkié!) Csakhát: ahogy Kodály, Bartók, Ligeti vagy Kurtág művei is azokat érintik meg, akik tesznek ezért, dolgoznak ezen, úgy a kortárs képzőművészet művei is ilyenek - sokat kell dolgozni ahhoz, hogy eljussunk hozzájuk. Ahol ez a befogadói munka meg van spórolva, ott erős a gyanú, hogy a szánkba van rágva valami - erre vonatkozott az Eco / midcult utalás. Az

a helyzet, hogy nem én komplikálom túl a kortárs művészetet, az ilyen. Akkor is, ha egyszerűnek látszik - ezt tanultuk meg Malevics Fekete négyzetétől (1915). És megismétlem, amit zárásként írtam: semmi gond azzal, hogy valaki ilyet alkot, hiszen sokféle ízlés létezik, biztosan megtalálja ez is a maga közönségét. Egyet ne tegyünk: ne tekintsük azt kortárs művészetnek, hiszen nem az. És ez nem (az én) ízlés(em) kérdése: ez a (mindenkori kortárs) képzőművészet elmúlt másfélszáz évének ténye.

- [Zsolt Kishonthy](#)

[Horányi Attila](#) Na végre!

- [Zsolt Kishonthy](#)

[Horányi Attila](#) Mármost hogy hát persze!

- [Péter Gálhidy](#)

[Horányi Attila](#) Köszönöm a választ, az

Alapvetően a vásárokról a komolyanvehető galériákról a forgalmazásról és a besorolásról írt gondolataid voltak bántóak Botonddal kapcsolatban.

Persze egy művész ne kritizáljon egy kritikust, de azért éreznetek kell, hogy az "iparosmunka" kifejezés nem olyan mintha egy esztétát én azzal vádolnék, hogy nem találta el az anyagot, a kivitelezés módját vagy miértjét, hanem, hogy az íráskészsége egy Sas kabaré színvonalán mozog. Ezek a századik századi kifejezések mint Andreánál az "üres formalizmus" vagy a Te általad használt "iparosmunka", új értelmet nyertek ezekben a saját természetes életterét felszámoló időkben. Számomra a kortárs művészetben (amit természetesen tudom, hogy ki hogyan különbözteti el a jelenkoritól) egyre fontosabbá válik, hogy a profitorientált, nagy ökológiai lábnyommal rendelkező művek, gyűjtemények események nem önmagukban csodálandó valamik.

Serra például akinek munkáit évekig feltétel nélkül szerettem, tanítom nemcsak azáltal kapott kérdőjeleket mert két haláleset is köthető immár a gigantikus anyagmozgatásaihoz, hanem az ezzel járó irtózatossá és fölösleges környezetterhelés miatt is. Egy 100 M dolláros velencei Hirst kiállítás szintén vetekszik egy-egy felesleges yacht vagy rakéta árával és nem lesz tőle jobb a világ. Ellenben a perifériákon is történnek jelentős dolgok. A tavalyi év számomra egyik legerősebb kiállítása [Joseph Tasnadi](#) Apóriák tárlata vagy Bukta kiállítása a Godot-ban ennek a felső egy ezrelék számára megfizethető művészetnek az ellenkezőjét képviselik.

Ők sajnos, vagy nem sajnos soha sem fognak a Billboard listákon olyan sikeresen szerepelni mint a gyárakkal rendelkező éllóvasok.

Nos, szerintem a valódi mai iparosmunkák azoknak a művészeknek az üzemében találhatók, és az üres formalizmust is itt kell keresni a századik kicsi-nagy-még nagyobb lufikutya és bronz Popeyek világában.

Mindezt a lesajnáló kritikát persze a Költészet napján olvastuk Botonddal, amikor is egymásnak József Attila, Pilinszky, Székely János, Nemes-Nagy Ágnes verseket olvastunk fel, akik azt hiszem szintén szemben álltak a képcsarnoki (Piaci) művészet irodalmi megfelelőivel.

[Emese Révész](#)

Mácsai István...

[Horányi Attila](#)

Köszönöm, [Emese](#), javítottam.

- [Kopócsy Anna](#)

[Emese Révész](https://exindex.hu/flex/a-festoi-leiras-muveszete/...) Ha már Mácsai. Amellett, hogy nem vagyok fan. Így lehet értőn interpretálni.

<https://exindex.hu>

A festői leírás művészete – exindex

[A festői leírás művészete – exindex](#)

- [Kopócsy Anna](#)

A katalógus szövegeit még nem ismerem.

- [Horányi Attila](#)

Köszönöm, Anna, Hornyik Sándor kritikájának idézését: ez remekül mutat be és értelmez olyan művészeti problémákat, amelyekre fentebb, Gálhidy Péter kommentárjára adott válaszomban többször is utaltam.

- [Andrea Bordács](#)

[Kopócsy Anna](#) mondjuk a Mácsaiban semmi naturalizmus nincs

- [Kopócsy Anna](#)

[Horányi Attila](#) Én sajnos már elvesztem a Facebook ágas-bogas rejtelseiben. Nekem nagyon tetszett a Hornyik-féle írás, azért posztoltam.

[Judit Boros](#)

Gondolom, mindenki, aki hozzászólt (kivéve azt, aki eleve jelezett) látta a szobrot, és nem az itt közölt repró alapján formált véleményt. Én nem szívesen megyek a Műcsarnokba, de ezt meg fogom nézni. Mindenképpen jó, hogy kialakult ez a vita.

- [Emese Révész](#)

Igazán nem gondoltam, hogy ez a mű ekkora hullámokat vet. Nagyon izgalmasak a hozzászólások, és a szélsőségekből érzékelhető, hogy erősen megosztó a jelenség. Akárhogy is, azt gondolom, dolgunk van ezzel a művel (és a hasonlóakkal), az nem válasz, hogy egyszerűen kitesszük a művészet kategóriájából. Milyen jogn tennék ezt egyébként? Jó kertészek a gyomot...?! Lehet hogy inkább a fogalomrendszerünket kell kissé hozzá igazítanunk az aktuális művészethez.

[Horányi Attila](#)

Teljesen egyetértek, [Emese](#), kell ezzel és az ehhez hasonló művekkel kezdeni valamit. Művészettörténészként is, kritikusként is. Én amúgy a kortárs (egykor progresszívnek nevezett) művészet és a (nem-képcsarnoki) művészet mellé betenném a kisművészetnek nevezett ágakat is, a kis szériás craft munkákat, és a sorozatgyártott iparművészeti és design tárgyakat is. Ez így volna egy teljes spektrum és ennek összefüggésrendszeréhez kellene adekvát szavakat és módszereket találnunk/társítanunk.

[Anna Váraljai](#)

"A pátosz elkerülésére a groteszkhez fordulok." Mondta előbb a fülem hallatára Ladik Katalin a szegedi Grand Cafében, ahol éppen fellép. Számomra ez, vagyis a pátosz elkerülése az a művészi gesztus, ami kvalitásossá tesz egy művet.

- [Márton Takáts](#)

Már egy hete figyelem ezt a vitát, mostanra talán eléggé lecsillapodtak az indulataim ahhoz, hogy hozzászóljak. Két, több alkalommal felmerülő fogalomra és egy névre reflektálva szeretnék hozzászólni a vitához.

Giccs, pátosz, Mácsai.

Nagyon régóta érzem úgy, hogy a kortárs műtörténészek, esztéták nagy általánosságban, mint ha elvesztették volna az intuitíve érzékelés képességét, ami egy jelentős mű befogadásához szükséges. Mint ha filosz beállítottaságú emberek vakon próbálnának értelmezni nem intellektuálisan értelmezhető tartományokat.

A másik lehetőség, hogy valamely leíratlan kánonhoz igazodva, mindent támadnak, ami kivülesik ezen a teljesen megmerevedett, tévesen progresszívnek elfogadott, valójában éppen hogy akademizálódott kortársi halmazon, melynek egyik fő ismérve, mínőségként kezelt jellemzője az újdonság és szitokszava a hagyomány. Ez a felütés persze messzire vezet, ezért nem is folytatom, hiszen Botond egy szobráról szól ez a disputa.

Tehát. A szépség önmagában nem giccs, a megrendítő pedig nem patetikus. E két pejoratív fogalom közös jellemzője, hogy hazugság.

A giccsfestő hazug szólammokkal szépeleg, a patetikus mű dagályosan ömleng, a valós megrendülés helyett.

Ez a szobor, ahogy a Műcsarnokban kiállított többi Polgár Botond mű sem hazudik és nem ömleng. Csak szép, és semmi szükség sincs a szépséget szégyelni. Azt gondolom, ez a kényszeres szépség kerülés és direkt groteszk, direkt visszataszító fogalmazásmód az egyik legnagyobb tévedése, sőt gyávasága a kanonizált és kortársként elfogadott figuratív művészetnek. (Itt következhetne egy felytegetés a kortárs és jelenkori művész felháborító megkülönböztetéséről)

És végül reagálnék a Mácsai párhuzamra is, ami szerintem egy óriási tévedés. Mácsai festészete semmilyen kapcsolatban sincsen Boti szobrászatával. Az az igazság, és itt elnézést kérek azoktól, akik szeretik a festőt, hogy az egy teljesne halott festészet. Mindent nélkülöz, ami miatt érdemes festeni. Evvel szemben Botond szobraiban minden benne van, ami miatt érdemes min tázni. Az az érezhető szenvedély, amivel az anyaghoz nyúl, sokkal inkább Csernushoz hasonlítható.

[Horányi Attila](#)

Kedves [Márton](#),

két gondolatához szólnék hozzá, megkésve, ezért elnézést kérek!

Az egyik, hogy a "szépség még nem önmagában giccs" - hát persze, hogy nem! Nekem például a Gulács, ahogy a csobánci szőlőnkéből nézem, nagyon szép, és a legkevésbé sem giccs(es). Azok a (telefon)képek ugyanakkor, amelyeket erről a látványról készíték, már problematikusabbak (elég giccsesek), de azért itt az fb falamon időnként megosztom őket. Am ha művész volnék sem tenném ki egy kiállítótér falára egyiket sem, és nem csak azért, mert technika, kompozíció, színvilág - egyszerűen tekhné - nem az én "csinálós" világom, hanem azért nem, mert egy kiállítótér összefüggésében a szépségük annyira magától értetődő volna, hogy giccsnek néznék. (Jeles írónk járt így a minap egy galéria falára kirakott telefonképeivel.) Vagyis szépség/giccs kérdésében sokat nyom a latban, hogy hol is van az a munka, mi az az összefüggésrendszer, amelybe ágyazódik.

És hát a szépség nem is annyira egyértelműen van, mint ahogy kommentárjában azt érzékelteti, és így talán az sem igaz, hogy akinek problémája van valamilyen szépséggel "az elvesztette az intuitíve érzékelés képességét". Én például nem minden nőt látok szépnek, ahogy nem is minden nőkről készült (faragott) kép nőalakját sem: a Willendorfi Vénuszról Rubens Vénuszaiig és tovább Ingres Nagy Odaliszkjáig egyik sem hoz lázba. Miközben Rubens és Ingres képeit igen szépnek tartom, és - bár élőben nem láttam, de - a Willendorfi Vénusszal is megbarátkoztam. A mű szépsége más mint a nő (vagy a táj) szépsége.

Nyilván a művek szépségével kapcsolatban is lehetnek viták: nekem például Barnett Newman Vir Heroicus Sublimis festménye (1950-51) sokkal tetszőbb mint akár Rubens, akár Ingres képe, Richard Serra egy plasztikája mint a Willendorfi Vénusz. De hát ezek ízlésítéletek, senki másra nem kötelezőek; amint Polgár Botond szobrai szépnek tartása sem. (Félreértés ne essék: a szoborról beszélek, nem az ábrázolt nőről: a mű élvezetéhez semmi köze annak, hogy vonzónak találom-e a modell idomait. Picasso Avignoni kisasszonyok képénél, 1907, kevesebb szebb festményt ismerek; a rajta látható nőkről viszont ezt nehéz volna elmondani.) Az tehát, ha valaki nem lát szépséget egy szépnek látszani akaró klasszicizáló márványszoborban - annak mindnen technikai tökéletessége ellenére - inkább ízlés kérdése, semmint az (el)vak(ult)ságé, az új, a kortárs meggondolatlan hajhászásáé. De az igazi kérdés nem is ez. Az igazi kérdés az, hogy ha jól írtam le ezt a szobrot - szépnek látszani akaró klasszicizáló márvány szobor -, akkor ez mit jelent ízlésen túl, szakmai szempontból, 2023-ban? Mennyire adekvát e kvalitásokkal magától értetődően bíró szobor? Egy olyan korszakban és közegben, amelyben e kvalitások nem magától értetődőek. Úgy, hogy nem látszik világosan, mit mond a szobor e kvalitások (szépnek látszani akaró, klasszicizáló, márványból készült) állíthatósága érdekében. És erre sajnos nem válasz az, hogy a szépség magától értetődik (és így akinek szeme, van látnia kell), mert a példákból világosan következik, hogy a szépség nem értetődik magától. Mácsai értékelésével - talán nem meglepő - teljesen egyetértek. Ám az utóbbi időben könnyű kézzel tengerparti aktokat festő Csernus idecitalása kétélű fegyver: miközben kétségtelenül jellemző rá a festés/mintázás szenvedélye, sajnos a virtuozitás "szószátyársága" és felületessége is.

- [Andrea Bordács](#)

[Márton Takáts](#) nincs a szó a szépség gyökeres kerüléséről. Egyszerűen nem szól semmiről, nem reflektál a saját korára, a ma és valamiféle klasszikus szépség viszonyára. Az, hogy egy műnek legyen mondanivalója, nemcsak a kortárs művészet elvárása, hanem korábban is evidens volt. És ez tényleg szép? Halott Vénusz kitért combokkal? Ez akkor már inkább halottgyalázás

- [Attila Rum](#)

[Andrea Bordács](#) hihetetlen számomra, amit itt művelsz

- [Attila Rum](#)

röhögcsélhetsz, de akkor is nagyon ciki

[Polgár Botond](#)

Csupán tegnapelőtt szereztem tudomást erről a komment-láncolatról, mert a Fb nem tudott róla, hogy Emese az ismerősöm. Azóta nem szóltam hozzá, mert nem akartam megzavarni a folyamatot, de most meg úgy érzem, hogy a néma kukkolással/lapítással sem tudok azonosulni. Ennek a vitának sokkal jobban örülök, mint a gratulációknak. Az udvarias vagy (ál)tisztelettudó hallgatás eleve gyanús lett volna, régóta dolgozom ezen a szobron, és végig tisztában voltam vele, hogy megosztó jelenség lesz.

A „nekem nem jön be” álláspont teljesen hiteles, ez mindig egyéni ízlés és preferencia kérdése. Azt, hogy kortárs-e vagy nem, statisztikai szempontok alapján eldönteni már némiképp tendenciózusnak tűnik. Biztosan van, aki szívesen letörölné a térképről, de attól még nem tűnik el a valóságból. Ez a szobor most készült (illetve talán még készül – vannak részletek, amikhez hozzá fogok nyúlni, de ezek a techné olyan rétegeiben vannak, amik lehet, hogy nem is befolyásolják a tartalmat). Engem, mint szobrászt ez a korszak most termelt ki, nem valamikor máskor: az oktatási rendszerével és metodikájával, politikai hullámaival és

társadalmi átalakulásaival, a térség minden ideológiai és gazdasági nyuggével. Kortünet vagyok, de lehet, hogy kór-tünet. Nem vagyok elszigetelődve a potenciális tévedéseimben, tanulom, tanítom, gyakorlom ezt az „üres technét”, bele vagyok ágyazódva egy szakmai közegbe, aminek követem a folyamatait évek óta. Ezt a problémakört nem lehet tőmondattá egyszerűsíteni.

(Ami az „üres formalizmust” illeti, egy korábbi rendszer előszeretettel bélyegezte így az aktuális ideológiai követelményeknek nem megfelelő törekvéseket, még Prokofjev és Sosztakovics is kapott ilyen címkét. Imponáló bók lenne, de nyilván nem erről van szó.)

A múltra való reflektálás pozitív példajaként idehozott Pistoletto-mű nagyon távol áll az interpretáció nüanszaival és a nem-verbális tartalmakkal foglalkozó szemléletmódtól. „Una bellissima provocazione politica.” Abban a műben maga a szobor pusztán jel, mondatszerkezeti alkatrés. Silány minőségű beton kópia, aminek nem is célja az idézett minőséget hordozni, pusztán utal rá. Abban az esetben a szobor maga valóban „üres formalizmus”.

Tartalom.

Mennyi energiát ölünk abba, hogy a diákjaink figyelmét valahogy a nem verbális tartalmakra irányítsuk, amik végülis a techné birtoklásával és az ebbe kapaszkodó interpretáció lehetőségeivel fonódnak össze... Valóban egy bővített mondat lenne egy műalkotás tartalma? A Dávid-szobrok a bibliai történet illusztrációi? Egy figurális szobor legyen legalább allegorikus?

Komplikált, terhelt tartalmat vélek ebben a szoborban, a plexi, a víz közeg, a bezártság mind zárójelek, a preparátumok világa nyilvánvaló áthallás. Érzelmi, hangulati reakciók kiváltása volt a céloom narratív tartalom helyett – ez úgy tűnik, több irányban is sikerült. A szövegem meglehet, hogy zavaros, nem könnyű néhány mondatban egy több éves, nagyon szubjektív és bonyolult folyamatról tisztán és tárgyilagosan nyilatkozni; talán ha majd egy kicsit eltávolodom tőle, könnyebb lesz. A görögség emlegetése és Vénusz között ellentmondást találni kekeckedés, mégiscsak milói Vénusznak ismeri a nagyvilág a méloszi Aphrodité... Arra mindenképpen számítottam, hogy a tartalom jellegével, formájával valaki össze tud kapcsolódni és valaki elutasító lesz, de meglepett az az alternatíva, hogy tagadni is lehet a tartalom jelenlétét. Még jó, hogy nem üres akváriumot állítottam ki. Van olyan kultúra, ahol a semmi a legvégső cél.

Giccs.

Na igen, ez már egy valós problémakör. Gumifogalom, nagyon sokmindenre ráhúzható, a tárgyakon túl akár öltözködésre, viselkedésformára is.

Valamilyen formában és mennyiségben mindannyian fogyasztjuk, de nincs definíciója. Ha mégis összerakunk egyet, és elkezdjük rápróbálni fontos művekre, nagyon sok helyen derül ki, hogy vagy a mű nem stimmel, vagy a definíció. Végig érzékeltem ennél a szobornál, hogy vékony jégen járok. Bizonyos drámai vagy titokzatos hatás keresése közben pátoszra van szükség, ha pedig tartok az érzelmi hullámoktól, akkor a másik koordináta-tengely fele megyek. Azok a zeneművek, amelyikek a „patetikus” melléknevet viselik, bajban vannak? Olvastam ilyen ellenvéleményeket például Sorrentino filmjeiről, de attól én még rajongok értük... Minden esetre azt gondolom, hogy nehéz feladatot vesz a nyakába, aki megpróbálja a kortárs művészetben a giccs fogalmát körülhatárolni, miután Jeff Koons már kánon...

Az „iparosmunka” komolytalan megjegyzés egy tájékozott és intelligens embertől, akkor is, ha szigorú őszinteség van mögötte. Belefér a lekezelő attitűd is a szabad véleménynyilvánításba, ez megintcsak ízlés dolga.

Hosszabb lett ez a hozzászólás a szokványosnál, de sajnos csak még hosszabban tudnám újra megírni. Remélem, hogy folytatódik az eszmecsere, mert én még tanulnék.

[Nagykálldi Csilla](#)

[Polgár Botond](#) elszorul a torkom a Vénuszod láttán, szívszorító és tökéletes leképzése a jelenkori, nagybetűs NŐképnek, belőlem igen erős érzéseket vált ki. Szerintem ezzel a szoborral több és jobb lett a világ. Hozzáértetlen nézőként és főállású laikusként persze az én véleményem valószínűleg nem sokat számít egy ilyen ultramélyre hatoló és porszemekig elaprózott vitában, de csakazértis azt mondom: köszönöm neked az élményt és a szívszorítást.

- [Andrea Bordács](#)

[Polgár Botond](#) Teljes tévedés a Dávid-szobrokat idecitolnod. Kifejezetten érdekes, hogy pl. a Donatello, Verocchio, Michelangelo és a Bernini Dávid-szobrok mennyire másról szólnak. Az meg nem keckeckedés, ha a görög szobrászatról beszélsz és mégis Vénusz címet adsz, hanem komoly malőr. Arról is lehetne beszélni, ha már halott Vénusz, miért kell széttárt combbal ábrázolni. Lehet, hogy neked nem fontos, hogy tartalma is legyen egy műnek, de anélkül nem lesz kortárs művészet, hiába ma készül. Pistoletto - mindenki tudja, hogy ott nem a szobor készítésén van a hangsúly, szóval ezt kár is volt leírni-, arra volt példa, hogy valami viszony jelenik meg ahhoz, amit látunk. Ezért írja az Attila is, hogy iparosmunka, mert hiányzik belőle a tartalom, pusztán a technében való lubickolás. Az meg kevés. Mindig is kevés volt. A technikájuk miatt IS csodált művek mind komoly tartalommal, valamifajta allegorikus üzenettel rendelkeztek

- [Wessely Anna](#)

Attila, egyetérték, nekem ez a munka leginkább kínos.

- [Attila Rum](#)

"csodálatos" - "nem művészet" - "giccs" - "iparosmunka" - vicces hogy majdnem mindenki eldönti, hogy mi a művészet és mi nem az

[Eszteragnes Szabo](#)

[Attila Rum](#) az is szép lenne, ha nem dönthetné el a néző, nem definiálhatná saját maga számára, hogy mit lát. Szerintem az itt felsorakoztatott vélemények mindegyike releváns. Ez az érdekes benne. Én mondjuk a szobor mélyebb jelentéstartalmait vizsgálnám, vagy észre venném, hogy egy újabb kiszolgáltatott nőalak széttett lábakkal megfulladva MIÉRT?? Mit akarunk ezzel mondani? Mi az üzenete? De mégis itt a nagy dilemma, hogy mit jelent a képzőművészet a 21. században?? És ez a szobor 1000000000 más kérdést is felvet de lehet és kell erről vitát indítani. Szuper ezt végigolvasni és 8gazából talán még kritikát is a jószándékú emberek fogalmaznak meg, mert lesz olyan, aki szóra sem méltatja. Szóval örülni kell a kritikának, ahogy a művész is leírta.

- [Attila Rum](#)

[Eszteragnes Szabo](#) majdnem szerintem csupán szegénységi bizonyítványt állít ki magáról, aki olyan kategorikus kijelentésre képes, hogy "ez nem művészet" - a művész nagyon szép választ adott, ami messze meghaladta a hozzászólók legjobb részének a színvonalát

- [Eszteragnes Szabo](#)

[Attila Rum](#) szerintem a véleményformálás nem verseny, így nem az a cél, hogy túltegyünk egymáson és az ízlésben nincs konszenzus max abban, hogy van egy mű ami vitákat vált ki de, hogy kinek mennyire jön be, ezt nem ítélni el. Lesz aki nem tartja művészetnek és lehet, hogy el is tudja magyarázni de ezen mondjuk "megsértődni" nem kell. Kategorikus kijelentéseket persze nem szerencsés tenni... bár én is szoktam, mert jó érzés. De abban egyetérthetünk, hogy nagyon megosztó ez a mű a befogadást illetően és hadd legyen az!! A zenében is sok improvizáció hallgathatatlan de nem kétséges, hogy a zenészeknek nagyon jó

érzés, ami vagy átragad a hallgatóra, vagy nem. Biztosan jó volt ezt a szobrot csinálni de, hogy a néző hogyan ítéli meg, azt nem tudjuk befolyásolni.

- [Attila Rum](#)

[Eszteragnes Szabo](#) persze, csak van egy szint ami alá nem érdemes menni, legalábbis nekem, művészettörténészként - ezért kicsit bosszantó és kicsit vicces is a sok önjelölt "esztéta" van a releváns vélemény és van a ... hát minek is nevezzem?

- [Eszteragnes Szabo](#)

De kinek készül a művészet, ha nem "önjelölt esztétáknak"? MI a biztosíték arra, hogy minden gyűjtő szakember? Egy jó kiállítást akár 100.000-en is megnéznék és ennek a töredéke képzett de mindenki a maga szintjén értelmezi a látottakat. Egyébként csak jelzem, hogy a művészeti folyóiratokon kívül alig van értelmezhető kiállítás tudósítás, vagy kritika. Így nehéz a közönséget edukálni és így lesz a szakma szégyene mondjuk a Nemzeti Színház - ami majdnem jó párhuzam ezzel a szoborral - de magyar nagyközönség imádja, mert "szép"... Kezdetben nemzetközi építészeti katasztrófaturizmus színhelye volt, emellett a magyar kisvárosokból is buszos kirándulásokat szerveztek a megtekintésére, ahol mindenki megnyugodott, hogy tényleg nagyon szép!! Szóval van egy kis probléma azzal, hogy tetszik valami de tudjuk, hogy nincs rendben, viszont az ízlésünknek mégis megfelel. Ezt a kognitív disszonanciát nehéz kezelni.

- [Attila Rum](#)

"majdnem jó párhuzam" - bocs, léptem ebből a beszélgetésből

[Gábor Imre](#)

Szerintem ahelyett, hogy címkéket aggatnátok a műre, sokkal érdekesebb lenne az a kérdés, hogy miért most, milyen társadalmi közegben, egyáltalán milyen oka van annak, hogy megszületik egy ilyen mű.

[Horányi Attila](#)

Tulajdonképpen igazad van, [Imre](#). Csakhát a címke aggatás, azaz kategorizálás, vagyis a mű verbális letapogatása is része az értelmezés folyamatának. Ehhez társulhat aztán annak latolgatása, hogy miért születik / születhet meg a jelen társadalmi közegben egy olyan mű, mint a Halott Vénusz. Ez persze túlmutat - szinte átnéz - a szobron, hiszen a társadalmi összefüggésrendszert vizsgálja, és könnyen annak illusztrációjává teszi a munkát. De én nemcsak ezért ódzkodnék ettől. Azért sem latolgtatnám szívesen ezt a kérdést, mert félek, elég lapos, közhelyes eredményre jutnék. De természetesen itt a lehetőség: bárki elgondolkozhat itt vagy más felületen arról, hogy milyen briefet (vö. Baxandall: Patterns of Intention) adott magának a művész, illetve hogy az miről szól és miként releváns a jelen társadalmi-kulturális, esetleg egzisztenciális valóságában.

- [Eszteragnes Szabo](#)

Kicsit olyan, intha egy mű esetében alapértelmezett lenne, hogy "szép", vagy "tetszik", stb. De ez azért már régen nincs így. Az érzelmeinken kívül más dolgok is vezérelnek egy mű értelmezésekor. Nem egyszerűsíthető le arra, hogy tetszik-e vagy sem, vagy szakmailag/technikailag sikerült-e. Minél felkészültebb egy művész, annál nagyobb a felelőssége, hogy mit csinál.

- [Katalin Timar](#)

"Drowning they say is the pleasantest." (James Joyce)

- [Szabolcs Surányi](#)

A művészet önző!

Ha nem tetszik fordítsd el a tekinteted! Ha tetszik örvendezz!

- [Zsolt Kishonthy](#)

Hát a dolog azért nem olyan egyszerű, hallgassátok meg erről, illetve az izles(ek) mibenlététől a "fiatal" Radnóti Sándort. Ragyogo es alapos valaszt ad a vita sok kerdesere:

<https://www.youtube.com/watch?v=maFLKg5koEw&t=888s>

YOUTUBE.COM

Jó ízlés, rossz ízlés

[Jó ízlés, rossz ízlés](#)

- [Zsolt Kishonthy](#)

Vagy például Miskolcon: https://hvg.hu/hvgmuerto/20180909_Nem_izles_dolga

- [Márton Takáts](#)

[Horányi Attila](#) kedves Attila,

Nincs elég időm az egész választ átgondolni, elnézését kérem, az ember vagy fest, vagy ír, ha engedek a kísértésnek, mivel nem vagyok gyakorlott művészeti író, mindem időm elmegy, amíg átgondolom az érveimet.

Viszont egy mondat szemet szűrt nekem. Csernus könnyed tengerparti aktjai? Biztos órá gondolt, nem a Konkolyra?

Persze, lehet hogy elsiklottam az életmű egy időszaka fölött, ez esetben bocsánat, de most nem ugrik be. És ez azért fontos részlet, mert ha véletlenül nekem van igazam, és a Csernusból sokat inspirálódó Konkoly Gyula tengerparti képeire gondol, akkor mégis csak igazolva látom, azt amit írtam, hogy azon művészek, akik - most jobb híján legyen ez a jelző - a trendi oldalon állnak, nagyon felszínesen mosnak össze a figuratív művészetben első ránézésre hasonló, de mélyebben megvizsgálva nagyon különböző dolgokat. Csernust valamelyest ismerve, alig tudok távolabbi dolgok elképzelni őt jellemző, mint a könnyű kézzel elkövetett akt fogalma. Noha valóban nem voltak technikai korlátai, mindig lenyűgözött az, ahogy elkerült mindenfajta szépelgést, maníros kurvázkodást. Sokkal inkább jellemzi a munkásságát valami különös távolságtartás a modeltől, minden pusztán téma volt számára, nyomát sem érzem a munkáin bármiféle tetszés-hajhászásnak. Örök talány számomra, hogy tudott ennyire kívülről nézni mindent, ugyanakkor ennyire megszállott tüzzel kutatni e hidegen szemlélt valóság megfestésének módjait. Nekem is volt vele szemben kritikám, a belső hangnak a hiányát éreztem a képein, ugyanakkor mégsem volt üres formalizmus a művészete.

Hosszú évek tűnődése után arra jutottam, hogy ő tulajdonképp egy nyelvfilozófus volt és a hagyományokra épülő festői nyelv mai lehetőségeit kutatta.

Ezen a ponton tudom Botond hasonlóan következetes és hasonlóan öntörvényű erőfeszítéseit Csernuséhoz hasonlítani. Ő is nagyon őszintén megy a saját feje után. Persze tudom, hogy nem vagyok vitaképes, mert pusztán a megérzéseimre hagyatkozom, de nem tudok, csak a saját magam módján értelmezni, és nagyon mélyen azt érzem, hogy ez a szobrász nem hazudik, nem másoknak, hanem a saját elvárásainak akar megfelelni, és számomra ez a hitelesség egyetlen valós ismérve. Csernus pontosan ilyen személyes, és belső utat járt, épp ennyire saját zsinórmértéke szerint cselekedett. Ezért érzem helyesnek a párhuzamot.

Vannak a mai magyar szobrászatnak olyan képviselői, akik távolról hasonló klasszicizáló munkákat hoznak létre, de munkájukat sanda oldalpillantások közepette végzik a megbízójuk

felé, megfelelni szeretnének és bizony förtelmes giccseket művelnek. De ez a mentalitás beli különbség nagyon látható különbségeket szül. Ezt a különbséget úgy vélem, a műítész társadalom egy része nem hajlandó meglátni, pedig nagyon is látszik.

Több órája nem dolgozom, be fognak száradni azok a kva ecsetek!

További jó vitát mindenkinek.

Én Uff, beszéltem, többet úgy se tudok mondani.

- [Virag Varga](#)

Kérdéses lett 2023-ra női testet a jelenkori (női) testre vonatkozó diskurzusokat megkerülve (?) ábrázolni, szerintem ez itt az egyik kérdés a sok között.

- [Marianna Mayer](#)

azért nem szoltam hozzá korábban, mert egy másik kiállítóval érintett vagyok a tárlaton, DE: ízlésbeli preferenciák nem képezhetik egy kor művészetének tárgyilagos megítélését - pláne, ha nem a megértés, az analógia keresés, hanem a zsigeri elutasítás felől közelítünk. egyébként meg az sem igaz, hogy a kortárs szcénában, kereskedelmi galériákban, komoly gyűjtőknél ne lenne igény a klasszicizáló formák valamilyen átértelmezésére - mert, hogy itt arról is szó van. és, ha számon kérjük a formai megoldás technéjét, akkor Rodin, Canova, Michelangelo szobrait hogyan mérjük az ókori - sokszor ismeretlen - szobrászokéhoz? Németh Lajos tanítványként sokszor negatívan ítélt meg műveket, művészeket, de idővel beláttam, hogy nincs egyetlen üdvözítő irány, amely mentén megítélhető a korunk, az idő úgyis rostál, átértékel, ma NINCS abszolút rálátásunk arra, mi marad meg akár csak 100 év múlva is. lehet véleményünk, de ex cathedra kijelentéseket tenni, a magabiztos ítész látszatát tenni kockázatos és nem is szimpatikus.

[Márton Takáts](#)

[Marianna Mayer](#) bravo!! Okos, pontos!!

- [Tatai Erzsébet](#)

<http://meonline.hu/vizualis-kultura/halali-nok/>

MEONLINE.HU

Haláli nők – Magyar Építőművészet // Hungarian Architecture

[Haláli nők – Magyar Építőművészet // Hungarian Architecture](#)

- [Emese Révész](#)

Tudjátok, azért is olvasom élvezettel ezeket az elmélkedéseket (és szándékosan nem vitát írtam), mert meglepően kulturáltan folyik. Még ha olykor születnek is heves ítéletek, mintha lenne igény egymás meghallgatására. Amit itt és most szédületesen jó érzés. Mintha hajlanánk rá, hogy elfogadjuk, hogy amint a mindenkori művészeti szcéna sem egységes, úgy művészettörténet sem az, és folyamatosan több párhuzamos elbeszélés zajlik. A hazai grafikatörténet, amit jobban ismerek hemzseg a partvonalra tett életművektől. Csakhogy ami történetileg tét nélküli újratervezés, az a kortárs szcénában vérre megy.

[Merényi György](#)

[Emese Révész](#) tanulságos, érdeemes volt végigmenni a kommenteken , én is elmentettem. köszönet

- [Emese Révész](#)

Lehet-e még ma "szép" egy kortárs mű? Amihez most leginkább kedvem lenne, vitát nyitni arról, hogy a kortárs diskurzusban hol a helye a "techné" minőségének, és van-e még

létjogosultsága a "szépség" fogalmának, vagy mindekkettő kívül rekedt a kortárs művészettel azonosított, kutatáson alapuló gondolati művek irányadó körén?

- [Szilárd Cseke](#)

A new generation sculpture

Tegnap este az Epreskertben az aktuális megnyitó után többek között az itt feszegetett témával kapcsolatban is beszélgettünk. Kezemben a telómmal kimondtam a "MEGMUNKÁLÓ ROBOT", "SZOBRÁSZAT", "MÁRVÁNY" stb. szavakat. Megbeszéltük milyen a jó kis "IPAROSMUNKA". Ma délelőtt az Instagram feldobta egy carrarai szobrászati robotgyártó

<https://www.instagram.com/tv/CbKG4l-DAAy/?igshid=MDJmNzVkMjY=>

<https://www.robotor.it/a-robot-for-sculpture-made-by.../>

reklámfilmjét...

INSTAGRAM

Video Case History di HSD, secondo operatore mondiale nella produzione di elettromandrini, partner strategico di Robotor. ••• Video Case History of HSD, second world operator in the production of electrospindles, strategic partner of Robotor. ••• #robotor #art #robotor #sculpture #art #artist #sculpture #robotica #robotics #robot #3d #carrara #carraramarble

[Video Case History di HSD, secondo operatore mondiale nella produzione di elettromandrini, partner strategico di Robotor. ••• Video Case History of HSD, second world operator in the production of electrospindles, strategic partner of Robotor. ••• #robotor #art #robotor #sculpture #art #artist #sculpture #robotica #robotics #robot #3d #carrara #carraramarble](#)

- [Polgár Botond](#)

Ismételnem kell önmagamat: örvendek, hogy folytatódik az eszmecsere, a magányos munka hónapjai után ezt a konfrontációt szintén a folyamat részeként érzékelem. Hullámokban tör rám, hogy hozzászóljak-e vagy ne, mivel egyre több időt kell rászánni a későbbi reakciók oldalágainak áttekintésére – amik nem kronologikus sorrendben jelennek meg –, és átgondolni az egészet újra.

Jónéhány visszajelzést kaptam arra vonatkozóan, hogy ez a vita kinőtte a Fb kommentek kereteit, és magam is úgy érzem, hogy egy kerekasztal-beszélgetés az érvek jóval árnyaltabb kifejtésére adna lehetőséget. Sem írni, sem olvasni nem szoktunk kisesszé-jellegű kommenteket. Az egymásnak adott válaszokat is összecsukogatja a rendszer „a legrelevánsabbak” ürüggyel, így véletlenül, vagy tüzetes kereséssel lehet megtalálni egy-egy fontos reakciót. Ezenfelül ebből a neutrális térből nekem nagyon hiányoznak a tekintetek, az arckifejezések és a hangletetés egy rendes sáv szélességű kommunikációhoz. Nyilván nem lehetek a házigazdája egy ilyen beszélgetésnek, de a vendége örömmel lennék.

Azért néhány gondolatnak még egyszer nekirugaszkodom, ahol úgy érzem, hogy szembetűnően elbeszélünk egymás mellett, vagy esetleg kérdésként sejtünk, a „verbális letapogatás” valóban fontos lehet.

Továbbra sem értem, miért malőr a Vénusz cím, miután ez már jóideje az ezerféle női eszménykép gyűjtőneve – visszanyúlva a prehisztórikus szobrocskákig. Kenneth Clark az aktok kategorizálásában kétféle Vénusz-csoportba gyűjti a témát, a midcult fogalma kapcsán (ez nagyobb kitérő) már idézett Umberto Eco pedig a szépség történeti áttekintését illusztrálódó, felöltözött Vénusz és meztelen Vénusz cím alá gyűjti példáit, könnyedén ívet húzva a Willendorfi Vénusztól Monica Bellucci fotójáig, sőt külön gyűjti a Vénusz arca és haja témát. Azt a női entitást, amellyel én foglalkoztam, és amely nem követ konkrét modellt, vagy inkább a szintézise több karakternek, emlékképnek és a „véletlennek”, pont a

legalkalmasabbnak tűnt így nevezni már keletkezése közben, és létrehozni, hogy szembesülhessek vele, hogy milyen is. Itt hosszabb monológ jöhetne, talán élő szóban. A Dávid-szobrokat nem tévedés idehozni, pontosan a különbségek miatt. Nem hiszem, hogy nem értenék egymás szavát, csak a vehemencia miatt tovaszágulunk. A Dávid-szerep allegorikus tartalma a győzelem lehetősége a túlerővel/erőfölénnyel szemben, ha Isten velünk van, vagy ha úgy tetszik, ha morális fölényben vagyunk. A szobrok közötti különbség – ami valóban izgalmas – a plasztikai interpretációk különbsége. Ez a különbség a techné csatornáján keresztül tud az anyagban megnyilvánulni. Ebben a vonatkozásban az alkotóművészet és az előadóművészet jóval nagyobb átfedésben van, mint ahogyan azt a fogalmakhoz kötött sztereotípiák sugallják. Ezzel kapcsolatban saját praxisom és az oktatás vonatkozásában is hosszan kellene beszélnem – talán majd egyszer, valahol.

„Miért kell széttárt combbal ábrázolni?” – itt végre kezd kiderülni, hogy milyen aspektus irritálhat bárkit, aki esetleg rögeszmésen a női test újabb sértő tárgyiasítását látja benne, és fakultatívnak tűnik, hogy én megkerülöm az ide köthető diskurzusokat, vagy éppen ezekkel szinkronban nyúlok hozzá a témához, mindaddig, ameddig nem nyilatkozom erről nyomtatékosan. Ez a szobor nem tartalmaz a szóban forgó diskurzussal kapcsolatos konkrét állásfoglalást. Nem „kell” így ábrázolni, nincs ilyen programja a testhelyzetnek. A víz alatt elernyed, lebegő test természetes póza ez, az eltérő variációk csak beállítva, izomtónussal érhetők el. A lábak közé betekinteni ebben az értelemben csak egy oldalról lehet, az átlók felé mozdulva szétesik a kép, és a fénytörés okozta látvány-dekonstrukció dominánssá válik a könnyen túlgondolható betekintéshez képest.

- [Polgár Botond](#)

„Milyen briefet adott magának a szobrász?” Ezen a ponton próbálom összeilleszteni egy általam elképzelt sztereotip alkotói folyamat menetrendjét: egy briefben előre meghatározom a megtalált „ötlet” vagy „poén” paramétereit, anyagát, méreteit, hatásmechanizmusát, netán célközönségét, piaci értékét. Összedörzsölöm a tenyereimet lelkesedésemben, és profi iparos módjára, frissen köszörült vésőkkel, szakszerű megfontoltsággal kivitelezem a tervemet, majd izgatottan várom az ovációt.

Nem, nem így volt.

Nincs brief. Hosszú történetek vannak, amik ide sehogysem férnek el, és útjára, aminek a végeredményét csak úgy tudhattam meg, hogy végigcsináltam (vagy még úgy sem, vagy éppen most tart ez). Pár éve egy disszertáció formájában megpróbáltam elrendezni a fejemben a test-szobor kérdéskörbe tartozó gondolataimat, meghatározó élményeimet és tapasztalataimat. Azóta ez tovább burjánzott, a szóban forgó szobor gondolata, víziói négy évvel ezelőtt váltak konkrét szándékká. Bizonyos értelemben az előzmény-szobrok szintézisének, értelmezésének szántam. A múzsa leleplezésének, tárgyi feltárulkozásnak, anima-projekciónak, érzelem-feldolgozásnak, szembenézésnek egy fantommal. (Most biztosan sokkal érthetőbb lesz...) A kiállítás ideválogatott szobrai úgy vannak köré rendezve, hogy egy-egy szekvenciájaként kapcsolódjanak ehhez az utólag kitalált modellhez. Az „Homage a Courbet” kis torzó például egy szállal „A világ eredeté”-hez köti, ami egészen az emlegetett diskurzusig szalad, és ami jónéhány parafrázist, elemzést (pl. Lacan birtoklása kapcsán) vagy akár médiareakciót (pl. Fb kitiltás) termelt ki akár a közelmúltban is. Menetrendszerűen ehhez a szálhoz szokták kötni az „Etant donnés”-t is. Esetemben a kőszobrok „elavultsága” és a techné fizikai korlátai nem fognak bizonyos elvárások számára olyan frissnek és aktuálisnak hatni, mint pl. Deborah de Robertis akciója, de értelemszerűen nem is szeretnék ilyesmit (attól még tudok róla).

„Miért halott, miért van elsülyesztve?”

Ha erre itt most tudnék egy kimerítő választ írni, azzal be is bizonyítanám, hogy felesleges volt ennyi időt elpocsékolni a faragással. De a műalkotás gondolata/szándéka még nem műalkotás.

A víz-közeg látvány- és tartalom-manipulációja, a tudatos és tudatalatti metaforája, a preparátum közszemlére tétele (vagy akár a múmiáké – „hullagyalázás”??), önmaga tükörképei/reflexiói a bezártságban, álomképek efemer volta, fluidum és merev matéria kontrasztja, a halhatatlan antropomorf istenkép abszurditása, a vízi világ titokzatos lényei, tündérek, sellők, de talán leginkább a szobor és a halandó test összefüggései. Ezek mind számításba jöhetnek, de én nem az írással vagyok elfoglalva naponta, hanem a szoborcsinálással.

A legutóbb, Tatai Erzsébet által megosztott cikk („Haláli nők”) szintén tele van olyan gondolatokkal, melyek bennem is keringenek, de valahogy a mozgásiránytól függ, hogy merre vág az éle egy kritikának, és hogy én ezt a diskurzust megkerülöm-e éppen vagy pont belekeveredek... Mint ahogy az Ophélie-motívumhoz társított értelmezési alternatívákon (eliminálni a tárgyiasított nőkép kulturális konstrukcióját egy független én-kép létrehozása érdekében) is rágódnom kell még, akárcsak a kasztrációs félelmeim mértékén...

Csodálkozom, hogy a hidrofeminizmus gondolata még nem került elő, pedig ilyesmiket is olvastam közben... Az világos, hogy ezek az írások konkrét kiállításokhoz, személyekhez köthetőek, és nem szerencsés gondolatfoszlányokat kiragadni belőlük, de mivelhogy nyilvánosak és forgalomba kerültek, ugyanúgy beépülnek más konstrukciókba, mint a vizuális motívumok.

„Szépnek látszani akaró klasszicizáló márványszobor”

Tudom, hogy nagy megkönnyebbülést jelentene megtalálni végre a megfelelő címkefeliratot, akárcsak egy lepkegyűjteményben, mert akkor megvan a latin neve, a besorolása a megfelelő családba, rendbe, osztályba, és így végre a helyén kezelhető. Ez menthetetlenül meg is történik, de a címkejavaslat még nem stimmel. A „szépnek látszani akarás” cinizmusát magyarázkodás nélkül is visszautasíthatom, a klasszicizáló pedig pontatlan. A klasszicizmus hagyományrendszerére előzményként tekintek és távoli rokonának tartom, de semmilyen törekvés nem volt annak a formai szabályrendszernek a követésére. Ez egy szubjektív, személyes realizmus, ami a techné csatornáján keresztül, gyakran spontán benyomásokra támaszkodó manőverek hosszú sorából áll össze. A folyamat maga túl lassú ahhoz, hogy állandóan az éles tudatosság kontrollja alatt legyen, ezért átítatja az ösztönösség, a flow-élmény és az interpretáció hullámszó hűfokai. Ez az állapot a legfontosabb számomra, ebben a rétegben érzem a nem-verbális tartalmak közlekedési lehetőségeit. Ez az érzetszerű tartalom legalább olyan evidens és fontos nekem, mint a kognitív úton később vagy útközben hozzákapcsolt spekulációk, itt fogannak meg a következő tervek és itt nyernek sajátos értelmet az olyan gondolatok, mint „aki ugyanis citerázni tanul, az citerázással tanul citerázni, s a többi művészetről ugyanezt mondhatjuk”, vagy akár „a médium maga az üzenet”.

Ugyanazt a szobrot, kitágítva ugyanazokat a jelenségeket szemléljük, de radikálisan más nézőpontból. Ha úgy tetszik, egyikünk horizontálisan, másik vertikálisan lát összekeveredett jelenségeket. A mindennapi praxis mellett a tanítás, a visszacsatolás és közös gondolkodás számomra meglehetősen árnyalt és komplex képet ad e tevékenység „kémiajáról”. Éveken keresztül látok sokféle bizonytalanul induló törekvést, gondolatcsírát, fejlődési görbét, szerencsés végkifejletet vagy elhalványuló inspirációt, és belelátok ezek háttéranyagába. Ebből ki tudom következtetni, hogy ha valaki másik irányból szemlél, másik egyetemet végzett, és ugyanennyi üzemórát ölt szakirodalom olvasásába és írásába, rendszerezésbe és értelmezésbe, annak ugyanakkora kompetencia-főlénye kell legyen a recepció felől, mint amekkorát én feltételezek a „csinálók” oldalán. Sajnálkozom néha, amikor ekkora szakadékot látok, vagy ekkora szinkron-hiányt. Persze ennek az ellentéte legalább olyan gyanús lenne.

Köszönöm, akinek volt idáig türelme, többé nem élek vissza a lehetőséggel. (Megtudtam: max. 8000 karakter) Beszéljünk inkább, ha adódik rá mód.

- [Éva Monika Horváth](#)

Ha lesz... élő beszélgetés, vita...örömmel elmennék....szerintem sem megfelelő forma a chat...üdv mindenkinek

[István Szávai](#)

Egy élő beszélgetésben azért nem lehet alaposabban átgondolni reflexióinkat. Ebben a chat jobb.

[Kata Tasi](#)

Kedves Hozzászólók, kedves Révész Emese! Nagyon érdekes ez a beszélgetés, gondolatébresztő mindaz, amit eddig olvashattam. Annyira felkeltette az érdeklődésemet a téma, hogy bevitettem a “szobrot” magyaróra, hogy beszéljünk róla. Gimnazisták, két 11.osztály. Most a 19.században járunk, de sokat beszélünk művészettörténetről.

Megosztanám az ötleteiket, hátha érdekes színfolt a beszélgetésben. Természetesen ez csak egy vázlatos lista, ahogy az órán elhangoztak a gondolatok.

Aphrodité/ Vénusz vízből született – vízben van itt, a víz mindenképpen kapcsolható hozzá - a testtartás arra utal, hogy halott (lemerült a víz alá) – naturális, nyers, nem a megszokott Vénusz-szépség (ahogy kiemelkedik a vízből, például Botticellinél) – ott kiemelkedik a vízből, itt víz alá kerül (mintha értékfosztás történe)

- csukva van a szeme, nem néz ránk, nem lehet belenézni a szemébe

- sebezhető: mi minden oldalról látjuk, ő mintha elfordítaná a fejét, kiszolgáltatott

- nyugalom, csend – víz alatt – Víz: élet kezdete/itt egy halott Vénusz benne

- Vénusz/Aphrodité: szépség, szerelem jelképe – ez van nyomás (víznyomás) alatt: a társadalom nyomása az emberre, korlátozás

- a társadalmi elvárások megszabják az ember gondolatait, tetteit

- látom, amit kell, úgy, ahogy kell – múlthoz való viszonyulás is, keretek, korlátok között...

- megszabja, mi a szép, mit kell szépnek látni

- esetleg a szerelem: értékvesztés, ma már nem az a szerelem, ami volt, nem intim, inkább nyers

- Vénusz (vmi klasszikus) hétköznapi keretek között

- bezárva, pedig a szerelem és a szépség szabad kellene, hogy legyen

- Vénusz-szobor: múlt. Hogyan látjuk a múltat? Hogyan látunk rá a múltra?

- tükörbe néz: önmagát látja, illetve látjuk mi is kettősségben, megkettőzve: az igazit is, de a tükörképét is. Tükör-játék: megsokszoroz, torzít is, minden szögből máshogy látunk.

- természetesség

- szépség? Milyen a mai kor szépségideálja

- hogy láttatja a mai kor velem a múltat (keretek között látunk rá)

- ókori szobor (klasszikus) mai (kortárs) dobozban – múlt és jelen találkozása/ klasszikus és modern/ nemes anyag és „olcsó”, hétköznapi / régi és új/ 2 kor megy együtt tovább

- a hajának egy része kint van: van, aki ennyit lát, a lényeg azonban a víz alatt van – utalhat a dolgok félreérthetőségére is/ esetleg arra, hogy még nem merült el teljesen

- a lényeg mindig a felszín alatt van, a felszínen látható dolgot higgyük valóságnak, teljesnek.

- megint az idő: a jelenben látszik vmi a múltból, de az kevés, a lényeg rejtve van – alá kell érte nézni, merülni

- víz: nem zavaros, hanem átlátszó, tiszta – át lehet látni rajta. Időjelkép: állandóság, változatlanóság (klasszikus szobor szépsége, klasszikussága, nemessége (anyag)), változás (a múlt átformálódik a jelenben ...ott a műanyag, a keret)

- a vízzel kapcsolatosan elhangzottakhoz még ötlet: múlt, jelen és jövő találkozása (bent/ kint-kívülről nézni, és még a tükörkép is ott van)

- ugyancsak a víz kapcsán: olyan, mint amikor állapotpreparátumok vannak formalinos üvegben: a művészet konzerválása...

- mintha a dobozzal (akvárium, a tengerből egy darabot beteszünk az akváriumba, kisajátítjuk) kimetszettünk volna a nagy egészből valamit, s bezártuk volna. Önbecsapás?

- Miért nem lehet vmi „csak” magáért szép? Miért kell kisajátítani, dobozba rakni? Olcsósítani?

- sorozatgyártás kérdése

- kortársa: azt várnánk, hogy „csúnya”, de ez szép

- Aphrodité /Vénusz: a szépség, a szerelem istennője ---- konzerválva, „ez a szép” - minden kornak a maga szépsége

- „jól megcsinált szobor”

- belekerültünk a „mitől jó” egy alkotás témába – Malevics, Duchamp, Koons is felbukkant, elmeséltem nekik a Zeuxisz-történetet is.

Ezek hangzottak el azzal kapcsolatban, hogy mitől is jó /értékes egy alkotás, mitől „műalkotás”:

technikai bravúr („jól van-e megcsinálva” – nem mentünk bele mélyebben)

valószerűség

„érthetőség”

mond valamit, kivált belőlem valamit, utal valamire, megmozdít bennem valamit, látok benne üzenetet

van, vmi kontextus, történet, amibe bele tudom helyezni

hol van (múzeum, vmi kiállító hely, tér)?

kik és mit mondanak róla

cím sokat segít, befolyásol

tetszik/nemetszik – de ez nagyon szubjektív. De van vmi „fősodor” minden korban.